

Шевченківський районний суд м. Києва
03057, м.Київ, вул. Дегтярівська, 31-А

Позивач: Портнов Андрій Володимирович

andrey@portnov.com.ua

Представник позивача:

Адвокат Мікітян Каріна Олександрівна
свідectво про право на заняття
адвокатською діяльністю № 2372 від 02
грудня 2005 р., видане Київською міською
КДКА

Відповідачі:

**Українське національне інформаційне
агентство «Укрінформ»**
ідентифікаційний код 00015332,
тел. (044) 279-81-52, office@ukrinform.ua
01001, Київ, вул. Б. Хмельницького, 8/16

Служба безпеки України
01601, м. Київ-1, вул. Володимирська, 33
ідентифікаційний код 00034074
тел.(044) 226-25-64; 256-92-41,
(044) 256-93-33, sbu_public@ssu.gov.ua

**Третя особа,
яка не заявляє самостійних
вимог щодо предмета спору,
на стороні Відповідача:**

Гітлянська Олена Самійлівна
робоча адреса: 01601, м. Київ-1, вул.
Володимирська, 33
тел. (044) 255-51-86, sbu_public@ssu.gov.ua

ПОЗОВНА ЗАЯВА **про захист честі, гідності та ділової репутації**

26 березня 2018 року о 14:19 на веб-сайті <https://www.ukrinform.ua> Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» (надалі – Інформаційне агентство) за адресою в мережі Інтернет: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/2429188-spravu-na-portnova-zavela-prokuratura-sbu-bude-ii-lise-rozsliduvati.html> розміщено статтю під назвою

«Справу на Портнова завела прокуратура, СБУ буде її лише розслідувати» (надалі- стаття), в якій Інформаційне агентство повідомило та поширило недостовірну та негативну інформацію про Позивача наступного змісту:

«У СБУ справді розслідують кримінальне провадження за статтею «державна зрада» щодо першого заступника глави Адміністрації Президента часів Януковича Андрія Портнова.»

Крім того, Укрінформ повідомлено, що «Цю інформацію кореспондентові Укрінформу підтвердила речниця СБУ Олена Гітлянська».

«Кримською прокуратурою дійсно порушено справу стосовно Портнова, а СБУ буде її лише розслідувати», - сказала вона.», що також не відповідає дійсності та порушує особисті немайнові права Позивача.

Інформація *щодо розслідування СБУ кримінального провадження за статтею «державна зрада» щодо Позивача*, поширена Інформаційним агентством на веб-сайті <https://www.ukrinform.ua>, а також інформація *щодо порушення Кримською прокуратурою справи стосовно Позивача та розслідування її СБУ*, поширена речницею Служби безпеки України - начальником Управління взаємодії із засобами масової інформації та громадськістю Гітлянською Оленою Самійлівною (<https://ssu.gov.ua/ua/pages/89>) кореспонденту Інформаційного агентства та поширена Інформаційним агентством на веб-сайті <https://www.ukrinform.ua>, є **негативною, неправдивою та такою, що підлягає спростуванню**.

Статтею 3 Конституції України закріплено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Відповідно до Преамбули Загальної Декларації прав людини визнання гідності, яка властива всім членам людської сім'ї, і рівних та невід'ємних їх прав є основою свободи, справедливості та загального миру.

Відповідно до статей 28, 68 Конституції України кожен має право на повагу до його гідності та ніхто не може бути підданий такому поводженню, що принижує його гідність. Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

Згідно зі статтями 277, 297, 299 Цивільного кодексу України, частиною 4 статті 32 Конституції України, статтею 10 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, фізична особа має права на недоторканність своєї честі, гідності та ділової репутації, їх захист, а також право на спростування недостовірної інформації особою, яка поширила таку інформацію.

У статті «Справу на Портнова завела прокуратура, СБУ буде її лише розслідувати», поширеної 26.03.2018 р. на веб-сайті Українським національним інформаційним агентством «Укрінформ» за адресою в мережі Інтернет: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2429188-spravu-na-portnova-zavela-prokuratura-sbu-bude-ii-lise-rozsliduvati.html>, міститься вказівка на те, **що**

порушено справу та розслідується кримінальне провадження саме стосовно Позивача у зв'язку з вчиненням ним злочину – державної зради.

При цьому, інформація про те, що *«Кримською прокуратурою дійсно порушено справу стосовно Портнова, а СБУ буде її лише розслідувати»* повідомлена офіційною особою Служби безпеки України, яка відповідно до ст.ст. 1, 24 Закону України «Про Службу безпеки України» є державним правоохоронним органом спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України та проводить досудове розслідування кримінальних правопорушень, розслідування яких віднесено законодавством до компетенції Служби безпеки України. Зокрема, відповідно до ч. 2 ст. 216 КПК України слідчі органів безпеки здійснюють досудове розслідування злочину, передбаченого ст. 111 Кримінального кодексу України, а саме державної зради.

Зазначені обставини безперечно посилили офіційну вагу повідомлення про порушення справи та розслідування кримінального провадження саме стосовно Позивача.

Пунктом 15 Постанови Пленуму Верховного Суду України №1 від 27 лютого 2009 року «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» (далі – Постанова Пленуму Верховного Суду України №1 від 27 лютого 2009 р.) передбачено, що «юридичним складом правопорушення, наявність якого може бути підставою для задоволення позову, є сукупність таких обставин: а) поширення інформації, тобто доведення її до відома хоча б одній особі у будь-який спосіб; б) поширена інформація стосується певної фізичної чи юридичної особи, тобто позивача; в) поширення недостовірної інформації, тобто такої, яка не відповідає дійсності; г) поширення інформації, що порушує особисті немайнові права, тобто або завдає шкоди відповідним особистим немайновим благам, або перешкоджає особі повно і своєчасно здійснювати своє особисте немайнове право».

I. Поширення інформації, яка стосується Позивача

Пленум Верховного Суду України у пункті 15 Постанови №1 від 27 лютого 2009 р. зазначив, що під поширенням інформації слід розуміти: опублікування її у пресі, передання по радіо, телебаченню чи з використанням інших засобів масової інформації; **поширення в мережі Інтернет** чи з використанням інших засобів телекомунікаційного зв'язку; викладення в характеристиках, заявах, листах, адресованих іншим особам; повідомлення в публічних виступах, в електронних мережах, **а також в іншій формі хоча б одній особі.**

Враховуючи викладене, можна констатувати, що повідомлення Оленою Гітлянською інформації про Позивача кореспонденту Інформаційного агентства, а також поширення інформації про Позивача 26.03.2018 р. на веб-сайті Інформаційного агентства, є **поширенням інформації. Станом на 29.03.2018 р. дану статтю переглянуло 1 333 особи.**

Крім того, інформація про Позивача, розміщена Інформаційним агентством 26.03.2018 р., була поширена в мережі Інтернет з посиланням на Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ» та Олену Гітлянську, на веб-сайті <https://tv1.ua/novini/zmi-spravu-na-portnova-zavela-prokuratura-sbu-bude-ii-lishe-rozsliduvati.html>, у статті під назвою «ЗМІ: Справу на Портнова завела прокуратура, СБУ буде її лише розслідувати», на веб-сайті <https://ua.newwest.media/article/2018/3/26/u-sbu-roz-yasnili-hto-bude-rozsliduvati-spravu-pro-derzhzradu-portnova> у статті під назвою «У СБУ роз'яснили, хто буде розслідувати справу про держзраду Портнова», на веб-сайті https://gazeta.ua/articles/politics/_sbu-rozsliduye-spravu-pro-derzhzradu-portnova/828266 у статті під назвою «СБУ розслідує справу про держзраду Портнова» тощо.

При цьому, оскільки у фразі № 1: *«У СБУ справді розслідують кримінальне провадження за статтею "державна зрада" щодо першого заступника глави Адміністрації Президента часів Януковича Андрія Портнова.»* прямо згадуються ім'я, прізвище, а також колишня посада Позивача, а у фразі № 2: *«Кримською прокуратурою дійсно порушено справу стосовно Портнова, а СБУ буде її лише розслідувати»* вказується прізвище Позивача, зазначені відомості дають підстави для висновку про те, що **інформація, яка зазначається в статті, стосується саме Позивача.**

II. Поширення інформації, яка не відповідає дійсності

Відповідно до ст.32 Конституції України кожному гарантується судовий захист права спростовувати недостовірну інформацію про себе і членів своєї сім'ї та права вимагати вилучення будь-якої інформації, а також право на відшкодування матеріальної і моральної шкоди, завданої збиранням, зберіганням, використанням та поширенням такої недостовірної інформації.

Згідно п. 15 Постанова Пленуму Верховного Суду України №1 від 27 лютого 2009 р. недостовірною вважається інформація, яка не відповідає дійсності або викладена неправдиво, тобто містить відомості про події та явища, яких не існувало взагалі або які існували, але відомості про них не відповідають дійсності (неповні або перекручені).

Про недостовірність поширеної 26.03.2018 р. у статті «Справу на Портнова завела прокуратура, СБУ буде її лише розслідувати» інформації про Позивача на веб-сайті Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» свідчать такі обставини.

У статті «Справу на Портнова завела прокуратура, СБУ буде її лише розслідувати» на веб-сайті Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ» зазначено:

«У СБУ справді розслідують кримінальне провадження за статтею «державна зрада» щодо першого заступника глави Адміністрації Президента часів Януковича Андрія Портнова.»

«Кримською прокуратурою дійсно порушено справу стосовно Портнова, а СБУ буде її лише розслідувати».

Використання у тексті статті зазначених тверджень стосовно Позивача свідчить, що **нібито стосовно Позивача порушено кримінальне провадження та проводиться** досудове розслідування злочину, передбаченого ч. 1 ст. 111 КК України, і **Позивач нібито має статус підозрюваного у даному кримінальному провадженні.**

Згідно зі ст.1 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) порядок кримінального провадження на території України визначається лише кримінальним процесуальним законодавством України, яке складається з відповідних положень Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, КПК України та інших законів України.

Згідно п. 5 ч. 1 ст. 3 КПК України **досудове розслідування** - стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності; **кримінальне провадження** - досудове розслідування і судове провадження, процесуальні дії у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність (п. 10 ч. 1 ст. 3 КПК України).

Правовий зв'язок конкретної особи з досудовим розслідуванням можливий лише шляхом наділення її (або набуття нею) конкретного правового статусу, передбаченого КПК України.

Факт набуття особою певного процесуального статусу гарантує їй можливість використання комплексу відповідних процесуальних прав, передбачених законом, а також дозволяє ідентифікувати її як учасника кримінального провадження, перелік яких є вичерпним.

Згідно з пп. 19, 25 ч.1 ст.3 КПК України учасниками кримінального провадження зі сторони захисту є підозрюваний, обвинувачений (підсудний), засуджений, виправданий, особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, їхні захисники та законні представники.

З метою ідентифікації особи, як такої, що має відношення до кримінального провадження в силу своєї можливої причетності до вчинення злочину, КПК України передбачено такий процесуальний статус, як **«підозрюваний».**

Так, згідно з ч.1 ст.42 КПК України **підозрюваним** є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 КПК України, повідомлено про підозру, особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального

правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

Відповідно до ч. 2 ст. 42 КПК України **обвинуваченим (підсудним)** є особа, обвинувальний акт щодо якої переданий до суду в порядку, передбаченому статтею 291 цього Кодексу.

Згідно з ч. 2 ст. 43 КПК України **засудженим** у кримінальному провадженні є обвинувачений, обвинувальний вирок суду щодо якого набрав законної сили.

Виправданим у кримінальному провадженні є обвинувачений, виправдувальний вирок суду щодо якого набрав законної сили (ч. 1 ст. 43 КПК України).

Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів виховного характеру, передбачених законом України про кримінальну відповідальність, здійснюється внаслідок вчинення особою, яка після досягнення одинадцятирічного віку до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність (ст. 498 КПК України).

Статтею 503 КПК України визначено, що **кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру**, передбачених законом України про кримінальну відповідальність, здійснюється за наявності достатніх підстав вважати, що: 1) особа вчинила суспільно небезпечне діяння, передбачене законом України про кримінальну відповідальність, у стані неосудності; 2) особа вчинила кримінальне правопорушення у стані осудності, але захворіла на психічну хворобу до постановлення вироку.

Жодних інших учасників кримінального провадження і процесуальних статусів, які б особа могла мати до повідомлення їй про підозру і який би одночасно підтверджував хоч якийсь її правовий зв'язок з досудовим розслідуванням, в КПК України не існує.

Аналізуючи цей факт у комплексі з конституційним принципом презумпції невинуватості, очевидним є те, що **вістуні жодні правові підстави** стверджувати про те, що **особа, яка не перебуває в статусі підозрюваного чи в іншому з зазначених вище процесуальних статусів, має відношення до вчинення злочину, який розслідується.**

Очевидно, що права та законні інтереси такої особи не можуть піддаватися будь-яким обмеженням у зв'язку з кримінальним провадженням, до якого вона не має відношення.

Окремо слід наголосити, що КПК України **не містить поняття «порушення чи розслідування справи стосовно особи»**.

По-перше, стадії чи процедури «*порушення справи*» КПК України взагалі не передбачено.

По-друге, згідно з положеннями Кодексу здійснюється «**досудове розслідування злочинів**» (ст.ст. 215, 216, 246, 294 КПК України), а про початок здійснення чи наявність кримінального провадження **стосовно конкретної особи** можливо стверджувати виключно у випадку наявності підозрюваних в таких провадженнях.

Іншими словами, посилення на конкретну фізичну особу у контексті її зв'язку з кримінальним провадженням та його розслідуванням можливо лише у випадку, **коли особа перебуває у статусі підозрюваного, обвинуваченого або підсудного.**

При цьому, згідно з ч.1 ст.276 КПК України **повідомлення про підозру** у вчиненні кримінального правопорушення обов'язково здійснюється **у випадку наявності достатніх доказів** для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення.

Однак, А. Портнову не пред'являлося повідомлення про підозру, зокрема в зазначеному у статті кримінальному провадженні, і він не є учасником даного кримінального провадження.

Жодний обвинувальний акт стосовно Позивача не передавався до суду; не існує жодного ухваленого стосовно А. Портнова вироку; Позивач не є особою, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування.

Таким чином, поширена відповідачами інформація не відповідає дійсності, а тому є недостовірною.

При цьому, як вбачається із статті під назвою «Портнова перевірять на причетність до «референдуму» в Криму у 2014 році», розміщеної 26.03.2018 р. на веб-сайті Інформаційного агентства «Українські Національні Новини» <http://www.unn.com.ua> за адресою в мережі Інтернет http://www.unn.com.ua/uk/news/1722094-portnov-pereviryatimetsya-na-prichetnist-do-referendumu-v-krimu-u-2014-rotsi-1?_part=main&_print=1, **Генеральна прокуратура України** повідомила про те, що: «У лютому 2018 року прокуратурою АР Крим було відкрито і внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань кримінальне провадження за ст. 111. Для подальшого розслідування його передано до СБУ, а процесуальний супровід здійснює Генеральна прокуратура».

Як зазначається, під час досудового розслідування перевіряється інформація і встановлюються особи, причетні до організації та проведення так званого «референдуму» в АР Крим у березні 2014 року.

«На сьогодні про підозру нікому не повідомлено. Перевіряються особи, і він (Портнов - ред.) у тому числі буде перевірятися», - зазначили у Генпрокуратурі.

Отже, Генеральна прокуратура України 26.03.2018 р. підтвердила те, що не існує кримінального провадження за ст. 111 КК України та не здійснюється досудове розслідування стосовно Позивача, а також підтвердила, що про підозру нікому не було повідомлено, тобто і Позивачу (http://www.unn.com.ua/uk/news/1722094-portnov-pereviryatimetsya-na-prichetnist-do-referendumu-v-krimu-u-2014-rotsi-1?_part=main&_print=1).

III. Порухення принципу невинуватості поширенням оспорюваної інформації

Відповідно до статті 17 Закону України «Про виконання рішень і використання практики Європейського суду з прав людини» Європейська Конвенція та рішення Європейського суду з прав людини є джерелом права в Україні, національні суди мають використовувати практику Європейського суду.

Практика Європейського суду з прав людини стосовно порушення принципу презумпції невинуватості до суб'єктів, які його порушують, відносить не лише осіб, які здійснюють досудове провадження, судовий розгляд кримінальних справ, а й інших осіб, які вважають особу винною у вчиненні злочину ще до ухвалення обвинувального вироку у кримінальній справі (*справа «Аллєне Де Рібємон проти Франції» (Allenet de Ribemont v. France) від 10 лютого 1995 року, п.33, п.38, п.41*).

Проте, ніщо не може завадити відповідним органам надавати інформацію про перебіг розслідування у кримінальній справі, адже це суперечило б праву на свободу вираження поглядів, проголошеному статтею 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Однак він зобов'язує робити це з усією необхідною обережністю та обачністю, щоб дотримати принцип презумпції невинуватості (*справа «Аллєне Де Рібємон проти Франції» (Allenet de Ribemont v. France) від 10 лютого 1995 року, п. 38*).

Тому при вирішенні питання про порушення права на презумпцію невинуватості слід брати до уваги не лише зміст конкретних висловлювань, а й контекст, в якому вони були зроблені й важливо державним посадовим особам добирати слова, оприлюднюючи свої заяви ще до судового розгляду справи (*справа «Дактарас проти Литви» (Dactaras v. Lithuania) від 24 листопада 2000 року, пп. 41, 43*).

У статті, опублікованої 26.03.2018 р. на веб-сайті Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» зазначається:

«У СБУ справді розслідують кримінальне провадження за статтею «державна зрада» щодо першого заступника глави Адміністрації Президента часів Януковича Андрія Портнова.»

«Кримською прокуратурою дійсно порушено справу стосовно Портнова, а СБУ буде її лише розслідувати.»

Таким чином використання тверджень «розслідують кримінальне провадження за статтею «державна зрада» щодо Андрія Портнова»,

«порушено справу стосовно Портнова» свідчить про те, що Відповідачі стверджують про наявність зв'язку особи Позивача з досудовим розслідуванням, та наявність даних або принаймні достатніх доказів, які підтверджують, що Позивач вчинив кримінальне правопорушення.

Однак, як зазначалось вище, відповідно до статті 276 КПК України при наявності достатніх підстав для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення здійснюється повідомлення про підозру й особа набуває статусу підозрюваного, в той час як **Позивач такого статусу не має.**

Немає у Позивача й будь-якого іншого процесуального статусу, передбаченого КПК України, яке б дозволяло розглядати його як сторону кримінального провадження чи іншого учасника кримінального провадження.

З огляду на це, вищезазначена інформація про Позивача, поширена Оленою Гітлянською кореспонденту Українського національне інформаційне агентство «Укрінформ», та інформація, поширена Інформаційним агентством 26.03.2018 р. на веб-сайті <https://www.ukrinform.ua> у статті ««Справу на Портнова завела прокуратура, СБУ буде її лише розслідувати», порушує принцип презумпції невинуватості, який закріплений у статті 62 Конституції України, статті 2 Кримінального кодексу України, статті 6 Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, статті 11 Загальної декларації прав людини і є фактично твердженням про причетність Позивача до вчинення злочину, чим створюється негативне уявлення про нього і заподіюється шкода його правам та інтересам.

IV. Характер поширеної інформації

Відповідно до статті 277 Цивільного Кодексу України не є предметом судового захисту оціночні судження, думки, переконання, критична оцінка певних фактів і недоліків, які, будучи вираженням суб'єктивної думки і поглядів відповідача, не можна перевірити на предмет їх відповідності дійсності (на відміну від перевірки істинності фактів) і спростувати.

Статтею 30 Закону України «Про інформацію» передбачено, що ніхто не може бути притягнутий до відповідальності за висловлення оціночних суджень. Оціночними судженнями, за винятком наклепу, є висловлювання, які не містять фактичних даних, критика, оцінка дій, а також висловлювання, що не можуть бути витлумачені як такі, що містять фактичні дані, зокрема з огляду на характер використання мовно-стилістичних засобів (вживання гіпербол, алегорій, сатири). Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості.

Згідно з ч. 1 ст. 200 Цивільного кодексу України інформацією є документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що мали або мають місце у суспільстві, державі та навколишньому середовищі.

Частиною 4 ст. 14 Закону України «Про інформацію» передбачено, що поширення інформації- це розповсюдження, обнародування, реалізація у встановленому законом порядку документованої або публічно оголошеної

інформації. Інформація може існувати, як в формі фактичних тверджень, так і в формі оціночних суджень.

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про інформацію» інформація - це документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі.

Однак, інформація, поширена Відповідачами про Позивача не містить алегорій, сатири, гіпербол тощо, вона не є припущенням чи критикою Позивача, її можна перевірити на достовірність, тому вона не є оціночними судженнями.

З огляду на характер використаних мовних засобів, інформація, яка була поширена Відповідачами, є твердженням про факти, яких не існувало, а вживання слів *«розслідують... щодо»*, *«порушено... стосовно»* свідчить про наявність підстав вважати Позивача винним у вчиненні злочину, передбаченого ч.1 ст. 111 КК України, не зважаючи на те, що проводиться лише досудове розслідування, під час якого перевіряється інформація і встановлюються особи, причетні вчинення злочину, серед яких перевіряється і Позивач.

У цьому контексті потрібно враховувати позицію Європейського суду з прав людини щодо різниці між цими поняттями. Як зауважив Європейський суд з прав людини у рішенні у справі «Нова Газета і Бородянський проти Росії» від 28 березня 2013 року, правдивість оціночних суджень не піддається доведенню і їх потрібно відрізняти від фактів, існування яких може бути доведено (пункт 39).

У пункті 75 рішення у справі *«Фельдек проти Словаччини»* від 12 липня 2001 року Європейський суд з прав людини також зазначав, що на відміну від оціночних суджень, реальність фактів можна довести.

Таким чином, оскільки поширена інформація є твердженням про факти, яких не існувало, які не були перевірені Відповідачами та які не можуть бути підтверджені, з огляду на відсутність кримінальних проваджень щодо Портнова А.В., зокрема в яких йому було оголошено підозру, оспорювана Позивачем інформація підлягає спростуванню.

V. Порушення особистих немайнових прав Позивача в результаті поширення недостовірної інформації

Відповідно до статті 201 ЦК України особистими немайновими благами, які охороняються цивільним законодавством, є, зокрема, честь, гідність і ділова репутація.

У п. 4 постанови Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 № 1 зазначено, що чинне законодавство не містить визначення понять гідності, честі чи ділової репутації, оскільки вони є морально-етичними категоріями й одночасно особистими немайновими правами, яким закон надає значення самостійних об'єктів судового захисту.

Під **гідністю** слід розуміти визнання цінності кожної фізичної особи як унікальної біопсихосоціальної цінності, з **чесцю** пов'язується позитивна

соціальна оцінка особи в очах оточуючих, яка ґрунтується на відповідності її діянь (поведінки) загальноприйнятим у явленнях про добро і зло, а **під діловою репутацією** фізичної особи розуміється набута особою суспільна оцінка її ділових і професійних якостей при виконанні нею трудових, службових, громадських чи інших обов'язків.

Інформація, яка була поширена про Позивача є негативною, оскільки в ній стверджується про порушення ним норм чинного законодавства, що створює враження про Позивача як про злочинця, що у свою чергу руйнує оцінку його людських, ділових і професійних якостей, оскільки Позивач впродовж багатьох років був публічною особою, зокрема був народним депутатом України V та VI скликання, заступником Глави Адміністрації Президента України- Керівником Головного управління з питань судової реформи та судоустрою, Радником Президента України, Першим заступником Глави Адміністрації Президента України (*докази додаються до позовної заяви*), а тому поширення інформації про нього як про особу, яка причетна до скоєння злочину, однозначно негативно впливає на суспільну оцінку його якостей в очах оточуючих.

VI. Спосіб захисту порушеного права

Частиною 1 статті 277 Цивільного кодексу України передбачено, що фізична особа, особисті немайнові права якої порушено внаслідок поширення про неї та (або) членів її сім'ї недостовірної інформації, має право на відповідь, а також на спростування цієї інформації.

Відповідно до норм частин 4, 7 ст. 277 ЦК України спростування недостовірної інформації здійснюється особою, яка поширила інформацію та у такий же спосіб, у який вона була поширена.

Відповідно до п.25 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 р. №1 спростування має здійснюватися у такий самий спосіб, у який поширювалася недостовірна інформація. У разі, якщо спростування недостовірної інформації неможливо чи недоцільно здійснити у такий же спосіб, у який вона була поширена, то воно повинно проводитись у спосіб, наблизений (адекватний) до способу поширення, з урахуванням максимальної ефективності спростування та за умови, що таке спростування охопить максимальну кількість осіб, що сприйняли попередньо поширену інформацію.

Враховуючи, що порушення особистих немайнових прав Позивача відбулося у результаті поширення про нього недостовірної інформації Оленою Гітлянською та Українським національним інформаційним агентством «Укрінформ», яка була опублікована 26 березня 2018 року о 14:19 на веб-сайті <https://www.ukrinform.ua> Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» за адресою в мережі Інтернет: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2429188-spravu-na-portnova-zavela-prokuratura-sbu-bude-ii-lise-rozsliduvati.html> під назвою «Справу на Портнова завела прокуратура, СБУ буде її лише розслідувати», то адекватним способом захисту прав Позивача є спростування такої недостовірної інформації у аналогічний спосіб – шляхом

розміщення на веб-сайті <https://www.ukrinform.ua> вступної та резолютивної частини рішення суду у цій справі під заголовком «Спростування».

VII. Обґрунтування складу відповідачів і підсудності справи

Пунктом 9 Постанови Пленуму Верховного Суду України №1 від 27.02.2009 р. встановлено, що відповідачами у справі про захист гідності, честі чи ділової репутації є фізична або юридична особа, яка поширила недостовірну інформацію, а також автор цієї інформації.

Належним відповідачем у разі поширення оспорюваної інформації в мережі Інтернет є автор відповідного інформаційного матеріалу та власник веб-сайту, особи яких позивач повинен установити та зазначити в позовній заяві (п.12 Постанови Пленуму Верховного Суду України №1 від 27.02.2009 р.).

Автор поширеної недостовірної інформації про Позивача кореспонденту Інформаційного агентства є Олена Гітлянська, а автором статті на веб-сайті Інформаційного агентства є саме Інформаційне агентство, оскільки посилання на іншого автора відсутнє.

При цьому, Гітлянська Олена Самійлівна є начальником Управління взаємодії із засобами масової інформації та громадськістю, основними завданнями його є підготовка і оприлюднення в засобах масової інформації матеріалів про діяльність СБ України, організація інтерв'ю, брифінгів, прес-конференцій співробітників Служби з представниками ЗМІ, а також надання журналістам відповідей щодо діяльності української спецслужби (<https://ssu.gov.ua/ua/pages/89>).

Пунктом 11 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 27 лютого 2009 р. №1 передбачено, що відповідачем у випадку поширення інформації, яку подає посадова чи службова особа при виконанні своїх посадових (службових) обов'язків, є юридична особа, в якій вона працює. Враховуючи, що розгляд справи може вплинути на права та обов'язки цієї особи, остання може бути залучена до участі у справі в порядку, передбаченому статтею 36 ЦПК (1618-15).

Згідно ст. 53 ЦПК України треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, можуть вступити у справу на стороні позивача або відповідача до закінчення підготовчого провадження у справі або до початку першого судового засідання, якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження, у разі коли рішення у справі може вплинути на їхні права або обов'язки щодо однієї зі сторін. Їх може бути залучено до участі у справі також за заявою учасників справи.

Враховуючи викладене та беручи до уваги той факт, що надаючи інформацію кореспонденту Інформаційного агентства Олена Гітлянська діяла як посадова особа Служби безпеки України та реалізовувала свої посадові обов'язки, то Відповідачем є саме Служба безпеки України, а Олена Гітлянська може бути залучена до участі у справі в якості третьої особи на стороні

Відповідача, оскільки рішення у справі може вплинути на її права або обов'язки щодо Служби безпеки України.

Згідно даних з веб-сайту <https://www.imena.ua/whois.php?domain=ukrinform.ua> та відомостей, розміщених на веб-сайті <https://www.ukrinform.ua/> вбачається, що власником (адміністратором) веб-сайту, на якому розміщена спірна інформація про Позивача, є Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ».

Таким чином, з урахуванням положень п.п. 9, 12 Постанови Пленуму Верховного Суду України №1 від 27 лютого 2009 р., належними Відповідачами по даній справі є Українське Національне Інформаційне Агентство «УКРІНФОРМ»- автор оспорюваної фрази № 1 та власник веб-сайту <https://www.ukrinform.ua/>, на якому зазначена інформація була поширена, а також автор оспорюваної Позивачем фрази № 2- Служба безпеки України.

Позови до юридичних осіб пред'являються в суд за їхнім місцезнаходженням згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (ч. 2 ст. 27 ЦПК України).

Позови до відповідача, місце реєстрації проживання або перебування якого невідоме, пред'являються за місцезнаходженням майна відповідача чи за останнім відомим зареєстрованим його місцем проживання або перебування чи постійного його заняття (роботи). (ч. 9 ст. 28 ЦПК України).

Оскільки місця проживання або перебування третьої особи невідомо, Позивач за аналогією зі ст. 28 ЦПК України зазначає в позовній заяві адресу місця її роботи.

За даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - ЄДР) Українське Національне Інформаційне Агентство «УКРІНФОРМ» (УКРІНФОРМ) та Служба безпеки України знаходяться у Шевченківському районі міста Києва, у зв'язку з чим справа підсудна Шевченківському районному суду м. Києва.

VIII. Відомості, які зазначаються відповідно до ст. 175 ЦПК України

Попередній (орієнтовний) розрахунок суми судових витрат, які Позивач поніс і які очікує понести у зв'язку із розглядом справи: витрати на сплату судового збору за подання до суду позовної заяви про захист честі та гідності фізичної особи, ділової репутації фізичної її особи- судовий збір за дві позовні вимоги становить 1409,60 грн.(2 x 0,4 розміру прожиткового мінімуму на одну працездатну особу згідно пункту 1.5.1 Закону України «Про судовий збір», ст. 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік»).

Позивач підтверджує те, що ним не подано іншого позову (позовів) до цих же відповідачів з тим самим предметом та з тих самих підстав.

Враховуючи вищенаведені норми чинного законодавства України, оцінюючи зміст поширеної Відповідачами про Позивача інформації, звертаємо увагу на наступне:

(1) інформація, яка була поширена Відповідачами, була доведена до відома невизначеної кількості осіб, зокрема користувачів та відвідувачів веб-сайту Українського Національного Інформаційного Агентства «УКРІНФОРМ»;

(2) поширена інформація стосувалася безпосередньо особи Позивача, є недостовірною та неправдивою;

(3) оспорювана інформація не належить до оціночних суджень, а є недостовірною та негативною інформацією, що містить факти про начебто розслідування кримінального провадження за статтею «державна зрада» щодо Позивача, порушення справи стосовно Позивача, що вказує на причетність Позивача до вчинення злочину, що є недостовірною інформацією, яка порушує особисті немайнові права та завдає шкоди діловій репутації Позивача;

(4) оспорювана інформація становить предмет загального суспільного інтересу, є резонансною та такою, що впливає на громадську думку стосовно Позивача.

Враховуючи наведене, керуючись ст.ст. 3, 28, 68, 32 Конституції України, ст. ст. 200, 201, 277, 297, 299 ЦК України, ст.ст. 1, 14, 30 Закону України «Про інформацію», ст.ст. 1, 3, 42, 43, 276, 448, 503 КК України, пунктами 4, 9, 11, 12, 15, 25 Постанови Пленуму Верховного Суду України №1 від 27 лютого 2009 року «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи», а також ділової репутації фізичної та юридичної особи», ст. 17 Закону України «Про виконання рішень і використання практики Європейського суду з прав людини», ст. 10 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, ст. ст. 27, 175-177 ЦПК України,

прошу суд:

Визнати недостовірною та такою, що порушує особисті немайнові права Портнова Андрія Володимировича інформацію, поширену 26 березня 2018 року о 14:19 у статті Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» під назвою «Справу на Портнова завела прокуратура, СБУ буде її лише розслідувати» на веб-сайті <https://www.ukrinform.ua> за адресою в мережі Інтернет: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2429188-spravu-na-portnova-zavela-prokuratura-sbu-bude-ii-lise-rozsliduvati.html>, а саме:

«У СБУ справді розслідують кримінальне провадження за статтею «державна зрада» щодо першого заступника глави Адміністрації Президента часів Януковича Андрія Портнова.»

«Кримською прокуратурою дійсно порушено справу стосовно Портнова, а СБУ буде її лише розслідувати.»

Зобов'язати Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ» (ідентифікаційний код 00015332, адреса: м, Київ, вул. Б. Хмельницького, 8/16) та Службу безпеки України (ідентифікаційний код 00034074, адреса: м. Київ, вул. Володимирська, 33) протягом 5 (п'яти)

календарних днів з дня набрання рішенням законної сили спростувати недостовірну інформацію, поширену про Портнова Андрія Володимировича (м. Київ, вул. Є. Коновальця, б.36-в, кв.50) у статті Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» під назвою: «Справу на Портнова завела прокуратура, СБУ буде її лише розслідувати», що була розміщена 26.03.2018 р. о 14 год. 19 хв. на веб-сайті <https://www.ukrinform.ua> за адресою в мережі Інтернет: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/2429188-spravu-na-portnova-zavela-prokuratura-sbu-bude-ii-lise-rozsliduvati.html>, шляхом розміщення на веб-сайті <https://www.ukrinform.ua> вступної та резолютивної частини рішення суду у цій справі під заголовком «Спростування».

Додаток на 240 аркушах:

1. Докази сплати судового збору за подання позовної заяви в розмірі 1409,60 грн.;
2. Роздруківка статті під назвою «Справу на Портнова завела прокуратура, СБУ буде її лише розслідувати», що була розміщена 26.03.2018 р. о 14 год. 19 хв. на веб-сайті <https://www.ukrinform.ua> за адресою в мережі Інтернет: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/2429188-spravu-na-portnova-zavela-prokuratura-sbu-bude-ii-lise-rozsliduvati.html>;
3. Роздруківка статті під назвою «Портнова перевіряють на причетність до «референдуму» в Криму у 2014 році», розміщеної 26.03.2018 р. на веб-сайті Інформаційного агентства «Українські Національні Новини» <http://www.unn.com.ua> за адресою в мережі Інтернет <http://www.unn.com.ua/uk/news/1722094-portnov-pereviryatimetsya-na-prichetnist-do-referendumu-v-krimu-u-2014-rotsi-1?part=main&print=1>;
4. Роздруківка з офіційного порталу Верховної Ради України за адресою в мережі Інтернет <http://itd.rada.gov.ua/mps/info/expage/8699/6> щодо набуття Портновим А.В. депутатських повноважень,
5. Роздруківка з офіційного порталу Верховної Ради України за адресою в мережі Інтернет <http://itd.rada.gov.ua/mps/info/expage/8699/7> щодо набуття Портновим А.В. депутатських повноважень,
6. Роздруківка Указу Президента України «Про призначення А.Портнова заступником Глави Адміністрації Президента України- Керівником Головного управління з питань судової реформи та судоустрою» від 02.04.2010 р. № 472/2010,
7. Роздруківка Указу Президента України «Про призначення А.Портнова Радником Президента України» від 16.01.2013 р. № 26/2013,
8. Роздруківка Указу Президента України «Про призначення А.Портнова Першим заступником Глави Адміністрації Президента України» від 24.01.2014 р. № 39/2014,
9. Роздруківка статті під назвою «ЗМІ: Справу на Портнова завела прокуратура, СБУ буде її лише розслідувати», розміщеної 26.03.2018 р. на веб-сайті <https://tv.ua/novini/zmi-spravu-na-portnova-zavela-prokuratura-sbu-bude-ii-lishe-rozsliduvati.html>,

- 10.Роздруківка статті під назвою «У СБУ роз'яснили, хто буде розслідувати справу про держзраду Портнова», розміщеної 26.03.2018 р. на веб-сайті <https://ua.newwest.media/article/2018/3/26/u-sbu-roz-yasnili-hto-bude-rozsliduvati-spravu-pro-derzhzradu-portnova>,
- 11.Роздруківка статті під назвою «СБУ розслідує справу про держзраду Портнова», розміщеної 26.03.2018 р. на веб-сайті https://gazeta.ua/articles/politics/_sbu-rozsliduye-spravu-pro-derzhzradu-portnova/828266,
- 12.Роздруківка відомостей щодо Служби безпеки України з ЄДР від 28.03.2018 р.,
- 13.Роздруківка з веб-сайту Служби безпеки України за адресою в мережі Інтернет <https://ssu.gov.ua/ua/pages/89>,
- 14.Роздруківка відомостей щодо Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» з ЄДР від 28.03.2018 р.,
- 15.Роздруківка з веб-сайту <https://www.imena.ua/whois.php?domain=ukrinform.ua> від 28.03.2018 р.,
- 16.Роздруківка з веб-сайту Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» за адресою в мережі Інтернет https://www.ukrinform.ua/info/about_agency.html,
- 17.Копія договору № 1/09-2017 про надання правової допомоги адвоката від 04.09.2017 р.
- 18.Копія ордеру на надання правової допомоги серії КВ № 210185 від 28.03.2018 р.
- 19.Копія свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю № 2372 від 02.12.2005 р.
- 20.Роздруківка профайлу адвоката Мікітян К.О. від 29.03.2018 р.
- 21.Копія позовної заяви з додатками для відповідачів та третьої особи.

Представник позивача

Адвокат К.О.Мікітян

29.03.2018 р.